Myths and Narratives about Love and Marriage: Re-reading what Judaism can offer us

Genesis, Chapter 1

כו ויאמר אלהים, נעשה אדם בצלמנו <u>כַדמותנו</u>; וְיִרְדוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשְּׁמֵים, וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ, וּבְכָל-הָרֶמֶשׁ, הָרֹמֵשׁ ַעַל-הַאַרֵץ.

26 And God said: Let us make man in our image, after our likeness; and let them have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creepeth upon the earth.'

בז ויברא אלהים את-האדם בּצלמו, בצלם אלהים ברא אתו: זכר ונקבה, ברא 27 And God created man in His own image, in the image of God created He him; male and female created He them.

בח ויברד אתם, אלהים, ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את-הארץ, וכבשה : ורדו בדגת הים, ובעוף השמים, ובכל-חיה, הרמשת על-הארץ.

28 And God blessed them; and God said unto them: 'Be fruitful, and multiply, and replenish the earth, and subdue it; and have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over every living thing that creepeth upon the earth.'

-טּט וַיֹּאמֵר אֱלֹהִים, הִנֵּה נָתַתִּי לֶכֶם אֶת ָבָל-עֵשֶׂב זֹרֵעַ זָרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-תָּאֶרֶץ, וָאָת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פְרִי-עֵץ, זֹרַעַ וָרַע: לָכֶם יִהְיֵה, לָאַכְלַה. 29 And God said: 'Behold, I have given you every herb yielding seed, which is upon the face of all the earth, and every tree, in which is the fruit of a tree yielding seed--to you it shall be for food:

ל וּלְכָל-חַיַּת הַאַרֵץ וּלְכַל-עוֹף הַשַּׁמֵיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-בּוֹ נֵפֵשׁ חַיַּה, אֶת-בָּל־יָנֶרָק עֵשֶׁב, לְאָכְלָה; וַיְהִיּ-כֵּן. 30 and to every beast of the earth, and to every fowl of the air, and to every thing that creepeth upon the earth, wherein there is a living soul, [I have given] every green herb for food.' And it was

לא וַיַּרָא אֱלהִים אֶת-כַּל-אֲשֶׁר עֲשַׂה, וְהַנֵּה-טוב מאד; וַיְהִי-עֲרֶב וַיְהִי-בַקֶּר, יום קַשָּׁשִׁיר. {פּ} 31 And God saw every thing that He had made, and, behold, it was very good. And there was evening and there was morning, the sixth day. {P}

Chapter 2

ה וְכֹל שִׁיתַ הַשָּׁדָה, טֶרֶם יִהְיֶה בָאָרֵץ, וְכָל-גשֶׂב הַשָּׁדָה, טֶרֶם יִצְמָח: כִּי לֹא הָמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים, עַל-הָאָרֶץ, וְאָדָם אַיִן, לַעַבֹּד אֶת-הַאַדְמַה.

5 No shrub of the field was yet in the earth, and no herb of the field had yet sprung up; for the LORD God had not caused it to rain upon the earth, and there was not a man to till the ground;

ן אָד, יַעַלָּה מִן-הָאָרֶץ, וְהִשְּׁקָּה, אֶת-כָּל-פְּנֵי $\mathbf{6}$ but there went up a mist from the earth, and watered the whole הַאַדָּמָה. face of the ground.

וייצר יהוה אלהים את-האדם, עפר מו-האדמה, ויפח באפיו, נשמת חיים; ויהי <u>האדם, לנפש חיה.</u>

7 Then the LORD God formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul.

; וְיִּפֵע יְהוָה אֱלֹהִים, גַּן-בְּעֶדֶן--מְקֶּדֶם n 8 And the LORD God planted a garden eastward, in Eden; and ַוֹיָשֶׂם שָׁם, אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר. there He put the man whom He had formed.

ֶנֶחְמָד לְמַרְאֶה, וְטוֹב לְמַאֲכָל--וְעֵץ הַחַיִּים, בְּתוֹדְ הַגָּן, וְעֵץ, הַדַּעַת טוֹב וָרָע.

ע וַיַּצְמֵח יְהוָה אֱלֹהִים, מְן-הָאַדָמָה, כָּל-עֵץ 9 And out of the ground made the LORD God to grow every tree that is pleasant to the sight, and good for food; the tree of life also in the midst of the garden, and the tree of the knowledge of good and evil.

; וְנַהַר יצֵא מֵעֶדַן, לְהַשְּׁקוֹת אֵת-הַגָּן • 10 And a river went out of Eden to water the garden; and from וֹמַשְּׁם, יַּפְּרַד, וְהַיָּה, לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים. thence it was parted, and became four heads.

יא שֶׁם הָאֵחֶד, פִּישׁוֹן--הוּא הַסּבֶב, אֱת כַּל- 11 The name of the first is Pishon; that is it which compasseth . אֶרֶץ הַחֲוִילָה, אֲשֶׁר-שָׁם, הַזָּהָב the whole land of Havilah, where there is gold;

ַואָבֶן הַשֹּׁהַם.

,ישָׁם הַבְּדֹלַח, טוֹב; שָׁם הַבְּדֹלַח 12 and the gold of that land is good; there is bdellium and the onvx stone.

,אַ הַשּׁוֹבֶּב, נְּיִחוֹן--הוּא הַשּׁוֹבֶב 13 And the name of the second river is Gihon; the same is it that .אַת כָּל-אֶרֶץ כּוּשׁ compasseth the whole land of Cush.

קדמת אַשוּר; וְהַנָּהַר הַרְבִיעִי, הוּא פְּרַת.

יד וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חַדְּקֶּל, הוא הַהלֵדְ 14 And the name of the third river is Tigris; that is it which goeth toward the east of Asshur. And the fourth river is the Euphrates.

בגן-עדן, לעבדה ולשמרה.

טו ויקח יהוה אלהים, את-האדם: וינחהני 15 And the LORD God took the man, and put him into the garden of Eden to dress it and to keep it.

לַאמר: מִכּל עֵץ-הַגַּן, אֲכֹל תֹּאכֶל.

טז וַיצַו יְהוָה אֱלֹהִים, עַל-הָאָדָם 16 And the LORD God commanded the man, saying: 'Of every tree of the garden thou mayest freely eat;

יז וּמֵעֶץ, הַדַּעַת טוֹב וַרַע--לא תאכַל, מְמֶנוֹ: כִּי, בִּיוֹם אֲכָלְדְ מְמֵנוֹ--מוֹת תַּמוּת. 17 but of the tree of the knowledge of good and evil, thou shalt not eat of it; for in the day that thou eatest thereof thou shalt surely die.'

יח ויאמר יהוה אלהים, לא-טוב היות

18 And the LORD God said: 'It is not good that the man should be alone; I will make him a help meet for him.'

יט וַיִּצֵר יָהוָה אֱלֹהִים מְן-הַאֲדַמָה, כַּל-חַיַּת -הַשַּׁדָה וְאֶת כַּל-עוף הַשַּׁמַיִם, וַיַּבָא אֵל הָאָדָם, לראות מָה-יִּקרָא-לוֹ; וְכֹל אֲשֶׁר יִקרָא-לוֹ הַאַדָם נַפָּשׁ חַיַּה, הוא שְׁמוֹ.

19 And out of the ground the LORD God formed every beast of the field, and every fowl of the air; and brought them unto the man to see what he would call them; and whatsoever the man would call every living creature, that was to be the name thereof.

כ ויקרא האדם שמות, לכל-הבהמה וּלעוֹף <u>השמים, ולכל, חיַת השדה : ולאדם, לא-</u> מצא עזר כנגדו. 20 And the man gave names to all cattle, and to the fowl of the air, and to every beast of the field; but for Adam there was not found a help meet for him.

בא ויפל יהוה אלהים תרדמה על-האדם, ויישן: ויקח, אחת מצלעתיו. ויסגר בשר. <u>תחתנה.</u>

21 And the LORD God caused a deep sleep to fall upon the man, and he slept; and He took one of his ribs, and closed up the place with flesh instead thereof.

כב וַיִּבֶן יִהוָה אֱלֹהִים אֶת-הַצֶּלֶע אֲשֶׁר-לַקָּח ַמְן-הָאָדָם, לִאִשָּׁה ; וַיִּבְאֵהָ, אֱל-הָאַדָם.

22 And the rib, which the LORD God had taken from the man, made He a woman, and brought her unto the man.

כג ויאמר, האדם, זאת הפעם עצם מעצמי, ובשר מבשרי; לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה-זאת. 23 And the man said: This is now bone of my bones, and flesh of my flesh; she shall be called Woman, because she was taken out of Man.'

24 Therefore shall a man leave his father and his mother, and shall cleave unto his wife, and they shall be one flesh. ודבק באשׁתּוֹ, וְהִיוּ לְבְשֵׁר אַחָד.

ולא, יתבששו not ashamed.

כה ניהיו שניהם ערופים, האדם ואשתו; בא And they were both naked, the man and his wife, and were

Chapter 3

אלהים: ויאמר, אל-האשה, אף כּי-אַמר אַלהִים, לא תאכלו מכל עץ הגון.

א וְהַנַּחַשׁ, הָיָה עָרוּם, מִכֹּל חַיַּת הַשָּׁדֶה, אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה 1 Now the serpent was more subtle than any beast of the field which the LORD God had made. And he said unto the woman: 'Yea, hath God said: Ye shall not eat of any tree of the garden?'

ב וַתּאמֵר הַאִּשָּׁה, אֱל-הַנַּחָשׁ: מִפְּרִי עֵץ-הַגּּן, נֹאכֵל. 2 And the woman said unto the serpent: 'Of the fruit of the trees of the garden we may eat;

ג וּמִפּרִי הָעֵץ, אֲשֶׁר בְּתוֹדְ-הַגָּן--אַמֵר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ ממנו, ולא תגעו בו: פו-תמתון.

3 but of the fruit of the tree which is in the midst of the garden, God hath said: Ye shall not eat of it, neither shall ye touch it, lest ye die.'

. וְלּאבֶּר הַנַּחֲשׁ, אֱל-הַאִּשַּׁה: לא-מות, תְּמֵתוּוְ. 4 And the serpent said unto the woman: 'Ye shall not surely die;

ה כִּי, יֹדֵע אֱלֹהַים, כִּי בִּיוֹם אַכַלְכָם מִמְנוּ, וְנָפַקחוּ עִינֵיכָם; והַיִיתַם, כַּאלהִים, ידְעֵי, טוב וַרְע.

5 for God doth know that in the day ye eat thereof, then your eyes shall be opened, and ye shall be as God, knowing good and evil.'

ן וַתֵּרֵא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לִמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה-הוּא לָעֵינַיִם, ּוְנֵחָמָד הָעֵץ לְהַשְּׁכִּיל, וַתִּקַּח מִפְּרִיוֹ, וַתֹּאכֵל; וַתִּתֵּו גַּם-לְאִישָׁה עְמֵה, וַיֹּאכֵל.

6 And when the woman saw that the tree was good for food, and that it was a delight to the eyes, and that the tree was to be desired to make one wise, she took of the fruit thereof, and did eat; and she gave also unto her husband with her, and he did eat.

זַ וַתְּפַּקַחַנָּה, עֵינֵי שְׁנֵיהֶם, וַיַּדְעוּ, כִּי עֵירֵמִם הֶם; וַיִּתְפָּרוּ . עַלֵה תְאֵנֶה, וַיַּצְשוּ לָהֶם חֲגרת 7 And the eyes of them both were opened, and they knew that they were naked; and they sewed figleaves together, and made themselves girdles.

ת וַיִּשְּמְעוּ אֲת-קוֹל יְהוַה אֱלֹהִים, מְתְהַלֶּךְ בַּגַּן--לְרוּחַ ָהַיּוֹם : וַיִּתְחַבָּא הַאַדַם וָאָשָׁתּוֹ, מִפְּנֵי יִהוָה אֱלֹהִים, בְּתוֹדְ, עץ הַגַּן. 8 And they heard the voice of the LORD God walking in the garden toward the cool of the day; and the man and his wife hid themselves from the presence of the LORD God amongst the trees of the garden.

ע וַיִּקרָא יְהוָה אֱלֹהִים, אֶל-הָאָדָם; וַיֹּאמֶר לוֹ, אַיֶּכָּה 9 And the LORD God called unto the man, and said unto him: 'Where art thou?'

י וַיֹּאמֶר, אַת-קֹלָךְ שַׁמְעַתִּי בַּגַּן; וַאִירָא כִּי-עַירֹם אַלְכִי, 🕽 10 And he said: 'I heard Thy voice in the garden, and וֹאַמְבַא. I was afraid, because I was naked; and I hid myself.'

א ניאמר--מי הגיד לד, כי עירם אַתּה; הַמְּן-הַעֵּץ, אֵשְׁר 11 And He said: 'Who told thee that thou wast

naked? Hast thou eaten of the tree, whereof I

commanded thee that thou shouldest not eat?'

ַמְן-הַעֵץ וַאֹכֶל.

יב וַיאמֵר, הַאַדָּם: הָאָשָּה אֲשֶׁר נְתַתַּה עְמֵּדִי, הָוֹא נַתְנָה-לִי 12 And the man said: 'The woman whom Thou gavest to be with me, she gave me of the tree, and I did eat.'

ַ הַאִשָּׁה, הַנַּחַשׁ הִשִּׁיאַנִי, וַאֹּכֶל.

, וַתֹּאמֶר, וַתֹּאשֶׁר, מַה-וֹּאת עָשִּית; וַתֹּאמֶר יָהוַה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה, מַה-וֹּאת עָשִּית; וַתֹּאמֶר 13 And the LORD God said unto the woman: 'What is this thou hast done?' And the woman said: 'The serpent beguiled me, and I did eat.'

יד ויאמר יהוה אלהים אל-הנחש, כי עשית ואת, ארור אַתָּה מִכֶּל-הַבְּהֵמָה, וּמִכּל חַיַּת הַשָּׁדֶה ; עַל-גְּחִנְדּ תֵלַדְ, וְעָבָּר תּאכַל כָּל-יָמֵי חַיֵּידְ.

14 And the LORD God said unto the serpent: 'Because thou hast done this, cursed art thou from among all cattle, and from among all beasts of the field; upon thy belly shalt thou go, and dust shalt thou eat all the days of thy life.

טו וְאֵיבָה אָשִׁית, בֵּינְדְּ וֹבֵין הָאִשָּׁה, וֹבֵין זַרְעַדְּ, וֹבֵין וַרְעָה: הוֹא יִשׁוֹפָך רֹאשׁ, וְאַתָּה תִּשׁוֹפָנוּ עָקֵב. {ס} 15 And I will put enmity between thee and the woman, and between thy seed and her seed; they shall bruise thy head, and thou shalt bruise their heel.' **{S}**

טז אל-האשה אמר, הרבה ארבה עצבונד והרנד--בעצב, תַּלִדי בנים: וָאֱל-אַישֶׁדְ, תַּשׁוּקַתַדְ, וְהוּא, יִמְשַׁל-בַּדְ. [ס]

16 Unto the woman He said: 'I will greatly multiply thy pain and thy travail; in pain thou shalt bring forth children; and thy desire shall be to thy husband, and he shall rule over thee.' {S}

יז ולאדם אמר, כי-שמעת לקול אשתד, ותאכל מן-העץ, אשר צויתיד לאמר לא תאכל ממנו--ארורה האדמה, בעבורד, בעצבון תאכלנה, כל ימי חייד.

17 And unto Adam He said: 'Because thou hast hearkened unto the voice of thy wife, and hast eaten of the tree, of which I commanded thee, saying: Thou shalt not eat of it; cursed is the ground for thy sake; in toil shalt thou eat of it all the days of thy life.

יח וקוץ ודַרדַּר, תַּצְמִיחַ לַדְּ; וְאַכַלתַּ, אֶת-עֵשֶב הַשַּׁדָה.

18 Thorns also and thistles shall it bring forth to thee; and thou shalt eat the herb of the field.

יט בזעת אפּיד, תאכל לחם, עד שובד אל-האדמה, כּי ממנה לקחת: כי-עפר אתה. ואל-עפר תשוב. 19 In the sweat of thy face shalt thou eat bread, till thou return unto the ground; for out of it wast thou taken; for dust thou art, and unto dust shalt thou return.'

ב וַיָּקַרָא הַאַדָם שָׁם אַשָּׁתּוֹ, חוּה: כִּי הַוֹא הַיָּתָה, אַם כַּל-

20 And the man called his wife's name Eve; because she was the mother of all living.

-- בא וַיַּעשׁ יִהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ, כֶּתְנוֹת עוֹר 21 And the LORD God made for Adam and for his (פ) wife garments of skins, and clothed them. {P}

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים, הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַתַד מִמֶּנוּ, ָלָדַעַת, טוֹב וָרָע; וְעַתָּה פֶּן-יִשְׁלַח יָדוֹ, וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים, ואַכַל, וַחַי לִעלָם.

22 And the LORD God said: Behold, the man is become as one of us, to know good and evil; and now, lest he put forth his hand, and take also of the tree of life, and eat, and live for ever.'

אַשֶּׁר לַקַּח, מְשַׁם.

בג וַיִשַּלְחֵהוּ יִהוָה אֱלֹהִים, מִגַּן-עַדֶן--לַעֲבֹד, אֶת-הְאֲדְמָה, בֹנ וַיִשַּלְחֵהוּ יִהוָה אֱלֹהִים, מְגַּן-לַעֲבֹד, אֶת-הְאֲדְמָה, 23 Therefore the LORD God sent him forth from the

garden of Eden, to till the ground from whence he was taken.

כד ויגרש, את-האדם: וישפן מקדם לגו-עדן את-הפרבים, ואת להט החרב המתהפכת, לשמר, את-דרד עץ החיים. {ס}

24 So He drove out the man; and He placed at the east of the garden of Eden the cherubim, and the flaming sword which turned every way, to keep the way to the tree of life. {S}

Chapter 4

א ותהר, ותלד את-קיון. 1 And the man knew Eve his wife; and she conceived and bore Cain, and said: 'I have gotten a man with the help of the LORD.'

ב וַתֹּסֶף לַלֶדֶת, אֲת-אָחֵיו אֵת-הַבֶּל; וַיְהַי-הַבָּל, רֹעֵה צֹאן, 2 And again she bore his brother Abel. And Abel was

a keeper of sheep, but Cain was a tiller of the ground.

Babylonian Talmud; Sotah 2B

יוחנן 'ר אמר חנה בר בר רבה אמר Rabbah bar Bar Chanah says: Rabbi Yochanan said, אסירים מוציא ביתה יחידים מושיב אלהים (ז ,סח תהלים) שנאמר ,סוף ים כקריעת לזווגן וקשין בכושרות And the difficulty of matching couples is as [that of] the splitting of the Sea of Reeds, as it says (Psalms 68:7) "God maketh the solitary to dwell in a house: He bringeth out the prisoners into prosperity."

איני Is this really so?

רב אמר יהודה רב אמר והא But Rav Yehudah said: Rav said

ואומרת יום ארבעים הולד יצירת הקול Forty days before the formation of a foetus a Heavenly voice emanates and says.

"The daughter of so-and-so [will be matched] to so-and-so, the house of so-and-so to so-and-so, the field of so-and-so to soand-so."

קשיא לא It isn't a difficulty:

שני בזוג הא ראשון בזוג הא One refers to the first match, the other refers to the second match.

Chapter 29 בראשית

א וַיִּשְלוּ, וַיֵּלֶּדְ, אַרְצָה בְּנֵי-קֶּדֶם. 1 Then Jacob went on his journey, and came to the land of the children of the east.

עלשָה עָדְרִי-צֹאן 2 And he looked, and behold a well in the field, and, lo, three flocks of sheep lying there by it.--For out of

that well they watered the flocks. And the stone upon the well's mouth was great.

אַר פּאָבן מַעל פִּי 3 And thither were all the flocks gathered; and they ָהַבָּאֵר, וַהַשָּׁקוּ, אֵת-הַצאן; וָהַשִּיבוּ אֵת-הַאֶבֵן עַל-פִּי הַבָּאֵר, לִמְקֹמָה.

rolled the stone from the well's mouth, and watered the sheep, and put the stone back upon the well's mouth in its place.--

י (יאמרו, מַחַרָן אַ אַפּם; נְיאמרוּ, מַחַרָן 4 And Jacob said unto them: 'My brethren, whence are ye?' And they said: 'Of Haran are we.'

ה ניאמרו, יַדְענוּר. 5 And he said unto them: 'Know ye Laban the son of Nahor?' And they said: 'We know him.'

וּ וַיֹּאמֶר לַהֶם, הַשַּׁלוֹם לוֹ; וַיֹּאמְרוֹ שַׁלוֹם--וְהַנֶּה רַחֵל בִּתּוֹ, ַבַּאַה עִם-הַצֹּאן.

6 And he said unto them: 'Is it well with him?' And they said: 'It is well; and, behold, Rachel his daughter cometh with the sheep.'

ַ הַשָּׁקוּ הַצאַן, וּלְכוּ רְעוּ.

; ויאמר, הַן עוד הַיּוֹם גַּדול--לא-עַת, הַאָּסֵף הַמְּקְנָה ז אַ And he said: Lo, it is yet high day, neither is it time that the cattle should be gathered together; water ye the sheep, and go and feed them.'

ת וַיאמְרוּ, לא נוּכַל, עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל-הָעֲדָרים, וְגָלְלוּ ָאֶת-הַאֶבֶן מֶעַל פִּי הַבָּאֵר; וְהִשְׁקִינוּ, הַצֹּאן.

8 And they said: 'We cannot, until all the flocks be gathered together, and they roll the stone from the well's mouth; then we water the sheep.'

ט עוֹדֵנוּ, מַדַבָּר עָמַם <u>; וַרחַל בַּאַה, עם-הצֹאן אַשַׁר לאַביה-</u> כִּי רֹעַה, הוא.

9 While he was yet speaking with them, Rachel came with her father's sheep; for she tended them.

י ויהי כאשר ראה יעקב את-רחל, בת-לבן אחי אמו, ואת-צאן לבן, אחי אמוֹ ; ויִגשׁ יַעקֹב, ויַגל אַת-האַבן מעל פּיַ הַבָּאַר, וַיַּשָׁק, אַת-צֹאן לַבַן אַחֵי אַמּוֹ.

10 And it came to pass, when Jacob saw Rachel the daughter of Laban his mother's brother, and the sheep of Laban his mother's brother, that Jacob went near, and rolled the stone from the well's mouth, and watered the flock of Laban his mother's brother.

יא וישק יעקב. לרחל: וישא את-קלו, ויבד.

11 And Jacob kissed Rachel, and lifted up his voice, and wept.

יב ויַּגַּד יַעקב לַרָחֶל, כִּי אַחִי אַבִיהַ הוּא, וכִי בֶּן-רְבָּקָה, ַ הוּא ; וַתַּרָץ, וַתַּגָּד לְאַבִּיהַ.

12 And Jacob told Rachel that he was her father's brother, and that he was Rebekah's son; and she ran and told her father.

יג וַיָּהָי כִשְׁמֹעַ לַבָּן אֵת-שֵׁמַע יַעַקֹב בֶּן-אֲחֹתוֹ, וַיִּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק-לוֹ וַיְנַשֶּׁק-לוֹ, וַיְבִיאֵהוֹ, אֶל-בֵּיתוֹ ; וַיְסַבֵּּר לְלָבָן, אַת ַכָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. 13 And it came to pass, when Laban heard the tidings of Jacob his sister's son, that he ran to meet him, and embraced him, and kissed him, and brought him to his house. And he told Laban all these things.

יד וַיּאמֶר לוֹ לָבָן, אַדְּ עַצְמִי וּבְשָּׁרִי אָתָּה ; וַיִּשֶׁב עִמּוֹ, חֹדֶשׁ יַמִים.

14 And Laban said to him: 'Surely thou art my bone and my flesh.' And he abode with him the space of a month.

ָטוּ וַלּאמֶר לָבָן, לְיַעֲקֹב, הֲכִי-אָחִי אַתָּה, וַעֲבַדְתַּנִי תִנָּם; הגידה לי, מה-משכרתד

15 And Laban said unto Jacob: 'Because thou art my brother, shouldest thou therefore serve me for nought? tell me, what shall thy wages be?'

יטי וּלְלָבָן, שְׁתֵּי בָנוֹת: שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה, וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל. 16 Now Laban had two daughters: the name of the elder was Leah, and the name of the younger was Rachel. יו ועיני לאָה, רַכּוֹת; וְרַחֵל, הַיִּתָּה, יְפַת-תּאַר, וְיְפַת מַרְאַה. 17 And Leah's eyes were weak; but Rachel was of beautiful form and fair to look upon. <u>יח ויאהב יעקב, את-רחל: ויאמר, אעבדד שבע שנים.</u> 18 And Jacob loved Rachel; and he said: 'I will serve ברתל בתד, הקטנה. thee seven years for Rachel thy younger daughter.' יט וַיאמה לָדְ, מִתְּתִּי אתָה לָדְ, מְתָּתִי אתָה לָבְן, טוב תְּתִי אתָה לָדְ, מִתְּתִי אתָה, לְאִישׁ 19 And Laban said: 'It is better that I give her to אַחֵר; שְׁבָּה, עִמְּדִיי. thee, than that I should give her to another man; abide with me.' ב ויעבד יעקב ברחל, שבע שנים : ויהיו בעיניו כימים 20 And Jacob served seven years for Rachel; and אַחַדִּים, בָּאַהַבַתוֹ אֹתַהּ. they seemed unto him but a few days, for the love he had to her. בא ויאמר יעקב אל-לבן הבה את-אשתי, כי מלאו ימי: 21 And Jacob said unto Laban: 'Give me my wife, <u>ואבואה, אליה.</u> for my days are filled, that I may go in unto her.' 22 And Laban gathered together all the men of the בב ויאסף לבן את-כל-אנשי המקום, ויעש משתה. place, and made a feast. 23 And it came to pass in the evening, that he took בג ויהי בערב--ויקח את-לאה בתו, ויבא אתה אליו: Leah his daughter, and brought her to him; and he went in unto her. . בד וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ, אֶת-וִלְפָּה שִׁפְחָתוּ--לְלֵאָה בִּתּוֹ, שִׁפְחָתוּ 24 And Laban gave Zilpah his handmaid unto his daughter Leah for a handmaid. 25 And it came to pass in the morning that, behold, בה ויחי בבקר, והנה-הוא לאה; ויאמר אל-לבן, מה-ואת עשית לי--הלא ברחל עבדתי עמד, ולמה רמיתני. it was Leah; and he said to Laban: 'What is this thou hast done unto me? did not I serve with thee for Rachel? wherefore then hast thou beguiled me?' 26 And Laban said: 'It is not so done in our place, to בו וַיֹּאמֶר לַבַּן, לֹא-יֵעֲשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ--לַתֶּת הַצְּעִירָה, לְפָנֵי give the younger before the first-born. בז מַלֶּא, שָׁבַעַ זֹאת; וְנִתְּנָה לִדְ גַּם-אֶת-זֹאת, בַּעַבֹּדָה אֲשֶׁר 27 Fulfil the week of this one, and we will give thee תַּעֲבֹד עָפֶּדִי, עוֹד, שֶׁבַע-שָׁנִים אֲחֵרוֹת. the other also for the service which thou shalt serve with me yet seven other years.' 28 And Jacob did so, and fulfilled her week; and he כח וַיַּעשׁ יַעַקֹב כֵּן, וַיִּמַלֶּא שָׁבָעַ זֹאת; וַיִּתֵּן-לוֹ אֵת-רָחֵל בָּתוֹ, לוֹ לְאַשֵּׁה. gave him Rachel his daughter to wife. 29 And Laban gave to Rachel his daughter Bilhah בט וַיִּתֵּן לַבָּן לְרָחֵל בִּתּוֹ, אֵת-בִּלְהָה שִׁפִּחָתוֹ--לַהּ, לְשִׁפְחָה. his handmaid to be her handmaid. 30 And he went in also unto Rachel, and he loved ל ויבא גם אל-רחל, ויאהב גם-את-רחל מלאה; ויעבד עמו, עוד שבע-שנים אחרות. Rachel more than Leah, and served with him yet

seven other years.

לא וַיַּרָא יָהוָה בִּי-שְׂנוּאָה לֵאָה, וַיִּפְתַּח אֱת-רַחְמָהּ; וְרָחֵל, 31 And the LORD saw that Leah was hated, and he

opened her womb; but Rachel was barren.

לב וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן, וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן: כִּי אָמְרָה, ּכִּי-רָאָה יְהֹוָה בְּעָנְיִי--כִּי עַתָּה, יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי. **32** And Leah conceived, and bore a son, and she called his name Reuben; for she said: 'Because the LORD hath looked upon my affliction; for now my husband will love me.'

לג וַתַּהַר עוֹד, וַתַּלֶד בָּן, וַתֹּאמֵר כִּי-שַׁמֵע יִהוָה כִּי-שִׁנוּאָה . אַנֹכִי, וַיִּתֵּן-לִי גַּם-אֵת-וֵה ; וַתִּקְרָא שָׁמוֹ, שִׁמְעוֹן. 33 And she conceived again, and bore a son; and said: 'Because the LORD hath heard that I am hated, He hath therefore given me this son also.' And she called his name Simeon.

לד וַתַּהַר עוֹד, וַתֵּלֶד בֵּן, וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם יִלֶּוֶה אִישִׁי אַלַי, כִּי-יַלַדְתִּי לוֹ שִׁלֹשַׁה בַנִים ; עַל-כֵּן קַרָא-שְׁמוֹ, לַוִי. 34 And she conceived again, and bore a son; and said: 'Now this time will my husband be joined unto me, because I have borne him three sons.' Therefore was his name called Levi.

לה וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן, וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדָה אֶת-יְהוָה--ַ עַל-כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ, יְהוּדָה ; וַתַּעֲמֹד, מִלֶּדֶת. 35 And she conceived again, and bore a son; and she said: 'This time will I praise the LORD.' Therefore she called his name Judah; and she left off bearing.

לשמות Chapter 15

את ליהוה, ליהוה, 1 Then sang Moses and the children of Israel this ויאמרו, (ר) לאמר: (ס) אשירה ליהוה כִּי-גַאה גאה, {ס} סוּס {ר} ורכבו רמה בים. {ס}

song unto the LORD, and spoke, saying: I will sing unto the LORD, for He is highly exalted; the horse and his rider hath He thrown into the sea.

ב עַזִּי וַזְמָרַת יָה, וַיְהִי-לִי (ר) לִישׁוּעָה; (ס) זֶה אֵלִי ּ וְאַנְוָהוּ, {ס} אַלֹהֵי {ר} אַבִי וַאַרמִמְנָהוּ. {ס}

2 The LORD is my strength and song, and He is become my salvation; this is my God, and I will glorify Him; my father's God, and I will exalt Him.

ב ותקח מרים הנביאה אחות אהרו, את-התף--בידה: ותצאנ כל-הַנַּשִׁים אַחַרִיהַ, בַּתַפִּים וּבַמַחַלַת.

20 And Miriam the prophetess, the sister of Aaron, took a timbrel in her hand; and all the women went out after her with timbrels and with dances.

בא ותעו להם, מרים: שירו ליהוה כי-גאה גאה, סוס ורכבו רמה בים. {ס}

21 And Miriam sang unto them: Sing ye to the LORD, for He is highly exalted: the horse and his rider hath He thrown into the sea. {S}

כב ויסע משה את-ישראל מים-סוף, ויצאו אל-מדבר-שור; וילכו שלשת-ימים במדבר, ולא-מצאו מים.

22 And Moses led Israel onward from the Red Sea, and they went out into the wilderness of Shur; and they went three days in the wilderness, and found no water.

כג וַיַּבאוּ מַרַתַה--וָלֹא יַכְלוּ לְשָׁתֹּת מַיִם מְמַרַה, כִּי מַרִים הֶם; עַל-כֵּן קַרָא-שִׁמָהּ, מָרָה.

23 And when they came to Marah, they could not drink of the waters of Marah, for they were bitter. Therefore the name of it was called Marah.

Simle h >7 / + Soo - ever sage

Rehylonian Talmud Katubat 62R

Babylonian Talmud. Ketubot 62B

R. Akiba was a shepherd of Ben Kalba Sabua.

חזיתיה ברתיה דהוה צביע ומעלי אמרה ליה His daughter saw how modest and noble [the shepherd] was She said to him,

אי מקדשנא לך אזלת לבי רב "Were I to be betrothed to you would you go away to [study at] an academy?"

he replied,

אין "Yes".

איקדשא ליה בצינעה ושדרתיה She was then secretly betrothed to him and sent him away.

שמע אבוה אדרה הנאה מנכסיה Her father heard [what she had done]. He sent her from his house and forbade her by a vow to have any benefit from his estate.

אזיל יתיב תרי סרי אלפי תלמידי [R. Akiva] departed and spent twelve years at the academy. When he returned home he brought with him twelve thousand disciples.

שמעיה לההוא סבא דקאמר לה He heard an old man saying to her,

עד כמה "How long"

63aא ט"ג

אלמנות חיים will you suffer being a widow [while your husband is still alive?" אמרה ליה

אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני "If he would listen to me he would spend another twelve years in study."

אמר [R. Akiva] said:

עבידנא "I must have done this with her consent."

יל ויתיב חרי שני אחריני בבי רבהדר ויל He departed again and spent another twelve years at the academy.

כי אלפי תלמידי When he finally returned he brought with him twenty-four thousand disciples.

שמעה דביתהו שמעה אונפקא לאפיה His wife heard [of his arrival] and went out to meet him.

אמרו לה שיבבתא Her neighbors said to her,

ישאילי מאני לבוש ואיכסאי "Borrow some fine clothes and put them on."

אמרה להו But she replied:

(יודע צדיק נפש בהמתו "A righteous man regards the life of his beast" (Proverbs 12:10).

כי מטיא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה When he reached her, she fell upon her face and kissed his feet. His attendants were about

הוו קא מדחפי לה שמעיה to push her aside,

אמר להו when [R. Akiva] cried to them,

"Leave her alone, mine and yours are hers."

שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר

Babylonian Talmud. Nedarim 50A

עקיבא איתקדשת ליה ברתיה (דבר) דכלבא שבוע שמע (בר) כלבא שבוע אדרה הנאה מכל נכסיה איתקדשת ליה ברתיה ליה ליה

תיבנא הוה קא מנקיט ליה תיבנא מן מזייה בסיתוא הוה גנו בי

אמר לה

אי הואי לי רמינא ליך ירושלים דדהבא

אתא אליהו אידמי להון כאנשא וקא קרי אבבא אמר להו

הבו לי פורתא דתיבנא דילדת אתתי ולית לי מידעם לאגונה

אמר לה ר' עקיבא לאנתתיה

חזי גברא דאפילו תיבנא לא אית ליה

אמרה ליה

ל הוי בי רבזי

אזל תרתי סרי שנין קמי דר' אליעזר ור' יהושע

למישלם תרתי סרי שנין קא אתא לביתיה שמע מן אחורי ביתיה דקאמר לה חד רשע לדביתהו

שפיר עביד ליך אבוך

חדא דלא דמי ליך ועוד [שבקך] ארמלות חיות כולהון שנין

אמרה ליה

אחר שנין אחר ליהוי ליהוי לדילי צאית אמר איהדר לאחורי איהדר לאחורי הדראי אמר ויהבת לי רשותא איהדר לאחורי

אזל הוה תרתי סרי שני אחרנייתא

אתא בעשרין וארבעה אלפין זוגי תלמידי

נפוק כולי עלמא לאפיה ואף היא קמת למיפק לאפיה

אמר לה ההוא רשיעא

ואת להיכא

אמרה ליה

משלי יב, י) יודע צדיק נפש בהמתו)

מדחן לה רבנן אתת לאיתחזויי ליה קא

אמר להוו

הניחו לה שלי ושלכם שלה הוא

שמע (בר) כלבא שבוע אתא ואיתשיל על נידריה ואשתריי ואשתרי

מן שית מילי איעתר רבי עקיבא

מן כלבא שבוע

The Fathers According to Rabbi Nathan-Midrash Avot D'Rabbi Natan, Chapter 6

What were Akiva's beginnings?

2. 7

It is said: Up to the age of forty, he had not yet studied a thing. One time, while standing by the mouth of a well in Lydda, he inquired, "Who hollowed out this stone?" and was told, "Akiva, haven't you read that 'water wears away stone' (Job 14:19)? - it was water falling upon it constantly, day after day."

3 ג

At that, Rabbi Akiva asked himself: Is my mind harder than this stone? I will go and study at least one section of Torah. He went directly to a schoolhouse, and he and his son began reading from a child's tablet. Rabbi Akiva took hold of one end of the tablet, and his son of the other end. The teacher wrote down alef and get for him, and he learned them; alef to tav, and he learned them; the book of Leviticus, and he learned it. He went on studying until he learned the whole Torah.

47

Then he went and sat before Rabbi Eliezer and Rabbi Joshua. "My masters," he said, "reveal the sense of Mishnah to me."

5 7

When they told him one halakhah, he went off to reason with himself. This alef, he wondered, what was it written for? That bet - what was it written for? This teaching - what was it uttered for? He kept coming back, kept inquiring of Rabbi Eliezer and Rabbi Joshua, until he reduced his teachers to silence.

3. מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ו

דבר אחר הוי מתאבק בעפר רגליהם זה ר' אליעזר ושותין בצמא את דבריהם זה ר' עקיבא. מה היה תחלתו של ר׳ עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים (איוב י״ד י״ט). מיד היה רבי עקיבא דן ק״ו בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות. א"ל רבי למדני תורה אחז רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח. כתב לו אלף בית ולמדה. אלף תיו ולמדה. תורת כהנים ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה. הלך וישב [לו] לפני רבי אליעזר ולפני רבי יהושע אמר להם רבותי פתחו לי טעם משנה. כיון שאמרו לו הלכה אחת הלך וישב לו בינו לבין עצמו אמר אלף זו למה נכתבה. בית זו למה נכתבה. דבר זה למה נאמר חזר ושאלן והעמידן בדברים: רבי שמעון בן אלעזר אומר אמשול לך משל. למה הדבר דומה לסתת שהיה מסתת בהרים פעם אחת נטל קרדומו בידו והלך וישב על ההר והיה מכח ממנו צרורות דקות ובאו בני אדם ואמרו לו מה אתה עושה. אמר להם הרי אני עוקרו ומטילו בתוך הירדן. אמרו לו אי אתה יכול לעקור את כל ההר. היה מסתת והולך עד שהגיע אצל סלע גדול נכנס תחתיו סתרו ועקרו והטילו אל הירדן וא"ל אין זה מקומך אלא מקום זה. כך עשה להם ר' עקיבא לר' אליעזר ולרי יהושע. אמר לו רי טרפון עקיבא עליך הכתוב אומר מבכי נהרות חבש ותעלומה יוציא אור (איוב כ״ח י״א) דברים המסותרים מבני אדם הוציאם ר׳ עקיבא לאורה בכל יום ויום היה מביא חבילה של עצים חציה מוכר ומתפרנס וחציה מתקשט בה. עמדו עליו שכניו ואמרו לו עקיבא אבדתנו בעשן מכור אותן לנו וטול שמן בדמיהן ושנה לאור הנר. אמר להם הרבה ספוקים אני מסתפק בהן אחד שאני שונה בהן ואחד שאני מתחמם כנגדן ואחד שאני ישן בהם: עתיד רבי עקיבא לחייב את כל העניים בדין שאם אומרים להם מפני מה לא למדתם [תורה] והם אומרים מפני שעניים היינו. אומרים להם והלא רבי עקיבא עני ביותר ומדולדל היה. ואם אומרים מפני טפינו אומרים להם והלא רבי עקיבא היו לו בנים ובנות אלא אומרים להם מפני שזכתה רחל אשתו: בן ארבעים שנה הלך ללמוד תורה סוף שלש עשרה שנה לימד תורה ברבים. אמרו לא נפטר מן העולם עד שהיו לו שולחנות של כסף ושל זהב ועד שעלה למטתו בסולמות של זהב. היתה אשתו יוצאה בקרדוטין ובעיר של זהב. אמרו לו תלמידיו רבי ביישתנו ממה שעשית לה. אמר להם הרבה צער נצטערה עמי בתורה:

Service of the servic

Proverbs 27:17

Iron sharpeneth iron; so a man sharpeneth the countenance of his friend. יז בַּרוֶל יָחַד; ןאִישׁ, יַחַד פְּנֵי-רַעְהוּג.

Babylonian Talmud Yoma 54A שיר השירים א, יג) צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא R. Kattina said:

שהיו מעורים שהיו מעורים בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים בשעה Whenever Yisrael came up to the Festival, the curtain [of the Beis Hamidash] would be removed and the Keruvim would be shown to them, and their bodies would be intertwined with one another; they would say to them:

דאו זכר ונקבה לפני המקום כחבת "Look! You are beloved before God as the love between man and woman."